

- 1) HT Samuli Hakala
- 2) BDO Oy

PÄÄTÖS

HT Samuli Hakalan ja BDO Oy:n toiminta Rauplan Oy:n tilintarkastuksessa

Asian vireille tulo

PRH:n tilintarkastusvalvonnan suorittamassa, HT Hakalaan kohdistuneessa laaduntarkastuksessa on todettu Rauplan Oy:n tilintarkastukseen 31.12.2015 päättyneeltä tilikaudelta selvitystä edellyttävä seikka. Hakala oli antanut niin sanotun vakiomuotoisen tilintarkastuskertomuksen Rauplan Oy:n 31.12.2015 päättyneeltä tilikaudelta, vaikka hän oli havainnut määrittämänsä olennaisuusrajan ylittävän virheen. Hakala oli havainnut Rauplan Oy:n 31.12.2015 päättyneen tilikauden tilintarkastuksessa, että yhtiön otamasta pääomalainasta oli jätetty kirjaamatta korkokuluja tulokseen noin 46 000 euroa. Tämän vuoksi PRH:n tilintarkastusvalvonta on ottanut Hakalan ja tilintarkastusyhteisö BDO Oy:n toiminnan selvittäväksi tutkinta-asiana kyseisen toimeksiannon hoitamisessa (TTL: 7:2).

Tilintarkastajien selvitykset

Hakala on antanut tilintarkastusvalvonnalle 16.1.2018 päivätyn selvityksen. Selvityksessään Hakala on esittänyt useita perusteluja sille, miksi tilintarkastajat eivät edellyttäneet pääomalainan korkokulun kirjaamista kuluksi 31.12.2015 päättyneen tilikauden tilinpäätöksessä. Kirjaamattomuuteen ei ollut puututtu verotarkastuksessa. Rauplan Oy:llä oli epävarmoja lainasaamisia lähipiiriyrityltä. Koron kulukirjaus olisi vaarantanut Rauplan Oy:n talouden ja toimintamahdollisuudet. Pääomalainaan liittyvä korkovastuu oli ilmoitettu tilinpäätöksen liitetiedoissa. Pääomalainan esittäminen tällä tavoin oli yrityksen johdon ja hallituksen tahto, minkä tilintarkastaja otti huomioon harkinnassaan. Pääomalainan antaja oli harkinnut pääomalainan koron poistamista muuttamalla lainan ehtoja. Tilintarkastajan päätös on tehty kokonaisvaltaisen ja erityisesti ammatillisen harkinnan perusteella ristiriitaisessa ja tulkinnallisessa asiassa. Tilintarkastusvalvonta on kuullut Hakalaa myös laaduntarkastuksen yhteydessä.

BDO Oy on antanut tilintarkastusvalvonnalle 12.3.2018 päivätyn selvityksen. BDO Oy on kertonut, että sen on valvonut Hakalan toimintaa muun muassa käymällä läpi budjettia ja työkuormaa palavereissa ja kehityskeskusteluissa. BDO Oy on osoittanut Hakalan tarkastustiimeihin tarvittavassa määrin avustavien tarkastajien työpanosta työkuorman tasaamiseksi. Tarkastusta resursoitaessa Rauplan Oy:n tarkastustiimiin on nimetty avustavaksi tarkastajaksi tilintarkastaja, jolla on pitkä kokemus yhtiöiden tilintarkastustehtävistä ja päävastuullisen tilintarkastajan tehtävistä. Hakala on osallistunut useisiin BDO Oy:n järjestämiin koulutuksiin.

Ratkaisu

Tilintarkastuslautakunta antaa Hakalalle varoituksen. BDO Oy:n toiminnan tutkinta ei anna aihetta toimenpiteisiin.

Perustelut

Tapahtumien kulku

Hakala on toiminut Rauplan Oy:n päävastuullisena tilintarkastajana. Hän havaitsi suorittaessaan Rauplan Oy:n tilintarkastusta tilikaudelta 1.1. – 31.12.2015, että Rauplan Oy:n tilinpäätökseen per 31.12.2015 sisältyy hänen itse määrittämänsä olennaisuusrajan (15 000 euroa) ylittävä virhe. Rauplan Oy:n liikevaihto 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella oli noin 2 860 000 euroa ja taseen loppusumma noin 1 767 000 euroa. Rauplan Oy:n ottamasta pääomalinasta oli jätetty kirjaamatta tulokseen korkokuluja yhteensä noin 46 000 euroa. Kirjaamaton korko oli tuotu esiin tilinpäätöksen liitetiedoissa. Hakala antoi havaitsemastaan virheestä huolimatta vakiomuotoisen tilintarkastuskertomuksen tilikauden 1.1. – 31.12.2015 tilintarkastuksesta.

Tilintarkastuslautakunnan arvio Hakalan toiminnasta

Hakalan tehtävänä on ollut suorittaa Rauplan Oy:n tilikauden 1.1. – 31.12.2015 tilintarkastus ja antaa tilintarkastuskertomus TTL 3:5:n mukaisesti.

Hakala on havainnut suorittaessaan Rauplan Oy:n 31.12.2015 päättyneen tilikauden tilintarkastusta, että yhtiön ottamasta pääomalinasta oli jätetty kirjaamatta korkokuluja tulokseen noin 46 000 euroa.

Pääomalinana oli vanhan osakeyhtiölain mukainen (OYL 14.2.1997/145, 5 luku 1§). Alkuperäiseltä määrältään 186 650 euron pääomalinana oli otettu kokonaisuudessaan Rauplan Oy:n osakkeiden omistajalta. Korkojen tulokseen kirjaamisperusteet olivat täyttyneet jo edellisenä tilikautena. Tilintarkastusdokumentaatioissa oli viittauksia siihen, että korot kirjataan tilinpäätökseen 31.12.2016. Kirjaamaton korko oli tuotu esiin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Hakalan olisi pitänyt edellyttää, että Rauplan Oy:n ottamalle pääomalinalle kertynyt korko kirjataan 31.12.2015 päättyneen tilikauden tilinpäätökseen. Hakalan olisi pitänyt ottaa huomioon KILA:n lausunto (1317/1995), jonka mukaan pääomalinan korko tulee kirjata tulokseen. Hakala ei ole asiaa selviteltäessä edes väittänyt, ettei pääomalinan korkokulua tulisi kirjata kuluksi Rauplan Oy:n 31.12.2015 päättyneen tilikauden tulokseen suoriteperiaatteen mukaisesti.

Pääomalinan koron kirjaamista koskevan olennaisen virheen havaittuaan Hakalan olisi tullut vaatia tilinpäätöksen korjaamista tai vaihtoehtoisesti hänen olisi pitänyt tuoda virhe esiin tilintarkastuskertomuksessa mukauttamalla sitä. Näin hän ei ole kuitenkaan menetellyt, vaan antanut vakiomuotoisen tilintarkastuskertomuksen. Hakalan menettely on vastoin TTL 3:5:ää ja hyvää tilintarkastustapaa (TTL 4:1).

Tilintarkastuslautakunnan arvio BDO Oy:n toiminnasta

Selvityksessä ei ole tullut esiin seikkoja, jotka osoittaisivat, että BDO Oy olisi laiminlyönyt valvoa Hakalaa tai jättänyt antamatta riittävät resurssit Rauplan Oy:n tilintarkastustoimeksiannon suorittamiseksi.

Päätöksessä huomioon otettavat seikat

PRH:n tilintarkastuslautakunta ottaa huomioon seuraamuksesta päättäessään seuraavat tilintarkastuslain 10 luvun 7 §:n mukaiset seikat. Tilintarkastuskertomus on keskeinen tilintarkastusta koskeva asiakirja, joka tulee julkiseksi. Hakalalle ei ole aikaisemmin määrätty kurinpidollista seuraamusta. Hakala on antanut häneltä vaaditut selvitykset avoimesti ja viivytyksettä.

Koska virhe on tilintarkastuskertomuksessa, huomautusta ei voida pitää tilintarkastuslautakunnan ratkaisukäytäntö huomioon ottaen riittävänä seuraamuksena, Hakalalle on annettava varoitus.

Sovelletut säännökset

Tilintarkastuslaki (1141/2015) 3 luku 5 §, 3 luku 5a §, 4 luku 1-3 §, 7 luku 1-7 ja 9 §, 10 luku 1 §

Valitusoikeus

Hakalalla ja BDO Oy:llä on kummallakin asianosaisena oikeus valittaa tästä päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen.

Asian ratkaisseet tilintarkastuslautakunnan jäsenet

Manne Airaksinen (pj), Mika Ilveskero (vpj), Anders Tallberg (tarkastava jäsen), Antti Fredriksson, Jouni Grönroos, Jussi Heiskanen, Teija Laitinen, Riikka Lamberg, Mervi Niskanen, Pekka Pajamo

Vakuudeksi

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

Tilintarkastuslautakunta

Manne Airaksinen
Tilintarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Pasi Horsmanheimo
Esittelijä
tilintarkastusvalvonta@prh.fi

Liite

Valitusosoitus

Jakelu

BDO Oy
HT Samuli Hakala

VALITUSOSOITUS

Tilintarkastuslain (1141/2015) 11 luvun 1 §:n 3 momentin mukaan tilintarkastuslautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Tavallisena tiedoksiantona hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaan postitse kirjeellä toimitettaessa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos päätös on annettu todisteellisena tiedoksiantona hallintolain 60 §:n mukaan, saantitodistus osoittaa tiedoksisaannin ajankohdan. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköpostitse tavallisena sähköisenä tiedoksiantona, katsotaan päätös annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, ellei muuta näytetä (laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa 13/2003, 19 §).

Valitus hallinto-oikeuteen on tehtävä kirjallisesti. Valittaja voi laatia valituskirjelmänsä itse tai käyttää sen laatimisessa avustajaa. Valittaja voi myös valtuuttaa asiamiehen tekemään valituksen puolestaan. Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valittajan antama valtakirja.

Valituskirjelmä

Valituskirjelmässä on ilmoitettava, mihin päätökseen haetaan muutosta. Valituksessa on ilmoitettava, miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi.

Valituskirjelmässä tulee esittää perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta sekä yhteystiedot eli postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Allekirjoituksella tarkoitetaan omakätistä nimen kirjoittamista.

Liitteet

Valitukseen tulee liittää seuraavat asiakirjat:

1. Päätös, johon haetaan muutosta valitusosoituksineen, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
2. Todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, esimerkiksi kopio saantitodistuksesta tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
3. Asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
4. Asiamiehen valtakirja, ellei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja.

Valituksen määräaika ja toimittaminen

Valituskirjelmä liitteineen tulee toimittaa Helsingin hallinto-oikeudelle ennen valitusajan päättymistä.

Valittaja tai hänen edustajansa voi tuoda valituskirjelmän hallinto-oikeuden kirjaamoon tai lähettää sen postitse. Oikeudenkäyntiasiakirjoja voidaan toimittaa tuomioistuimelle myös telekopiona tai sähköpostina.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot: Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI. Sähköposti [helsinki.hao\(at\)oikeus.fi](mailto:helsinki.hao(at)oikeus.fi). Sähköpostia lähetettäessä (at)-merkintä korvataan @-merkillä. Vaihde 029 56 42000 , Faksi 029 56 42079